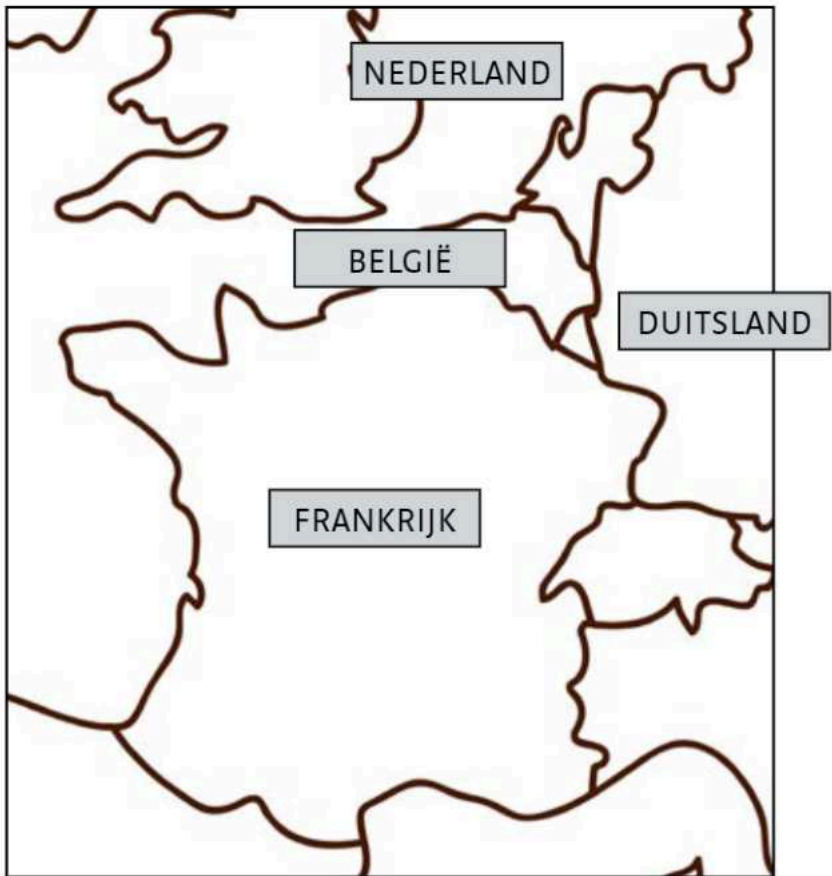

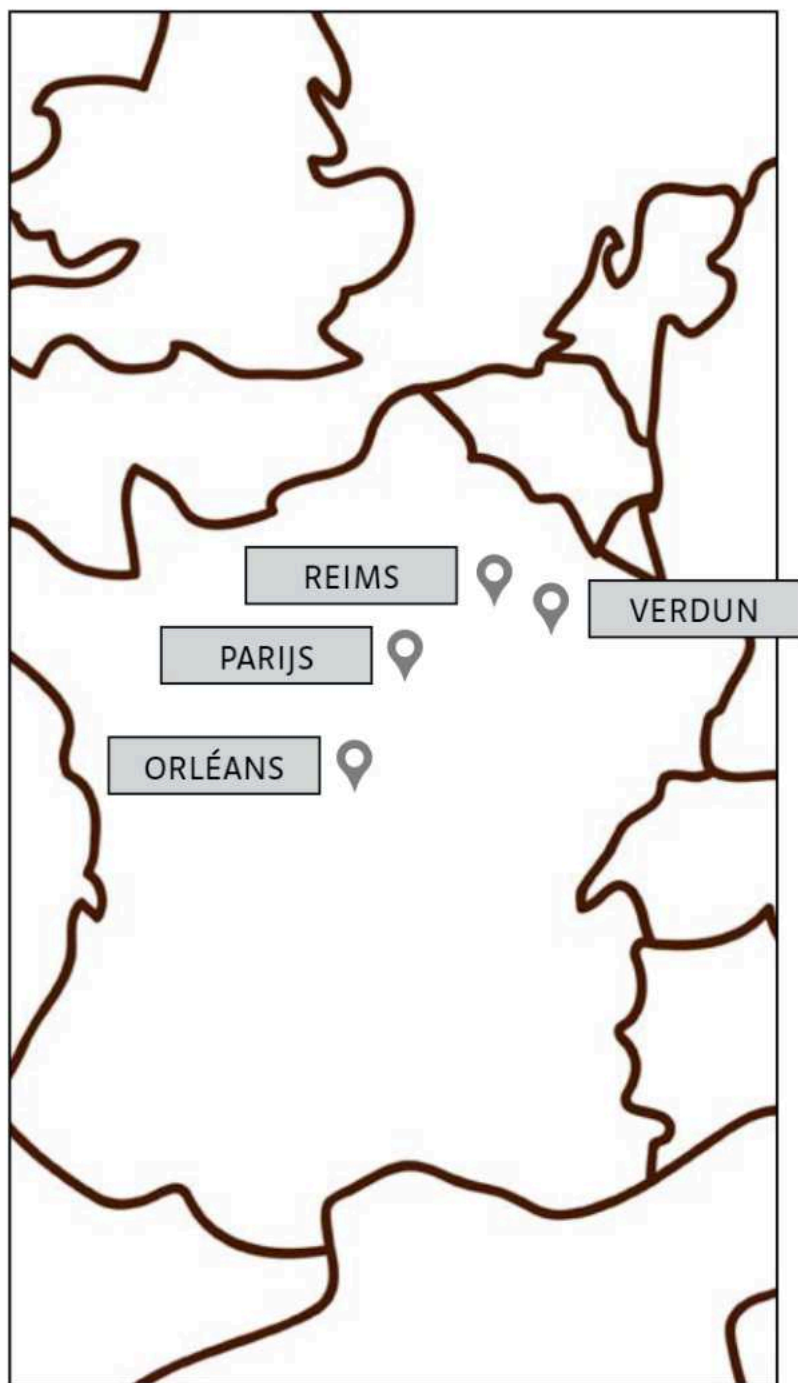
Inhoud

Kaart van Frankrijk.....	6
Voorwoord.....	9
Een klein dorp in Frankrijk, juli 1914.....	13
Pierre vertrouwt het niet.....	16
Oorlog	18
Liever in het leger	20
De opdracht	22
Ik zal hem nooit aardig vinden.....	24
Winter 1915	25
Een deserteur	28
De nacht die alles verandert	32
Mijn geluksdag, 10 april 1915	34
Het 20 ^{ste} Regiment infanterie, zomer 1915.....	37
Het front	39
Mijn eerste Duitser, oktober 1915	44
De enige brief.....	47
De winter van 1915-1916	49
Verdun	51
Een zelfmoord-missie.....	55
Nawoord	58

Kaart van Frankrijk

Op deze pagina's zie je twee kaarten. Hieronder zie je de kaart van West-Europa. In het midden zie je Frankrijk. Rechts zie je de grens met Duitsland. Boven Frankrijk zie je België en daarboven Nederland. Op de rechterpagina zie je vier plaatsen in Frankrijk. Deze plaatsen zijn belangrijk in dit verhaal.

Voorwoord

Dit verhaal speelt in Frankrijk, tijdens de Eerste Wereldoorlog. Duitse soldaten zijn de grens met Frankrijk overgestoken. Het Duitse leger is heel groot. Daardoor kan het Franse leger de Duitsers niet stoppen. Veel Franse mannen willen nu helpen. Zij verlaten hun dorp, hun vrouw en kinderen. Ze gaan vechten voor Frankrijk.

De 14-jarige Pierre wil ook graag vechten tegen de Duitsers. Maar hij mag het leger nog niet in. Toch lukt het hem om soldaat te worden. En komt hij midden in de oorlog terecht.

De Eerste Wereldoorlog duurde van 1914 tot 1918. Dat is al meer dan honderd jaar geleden. Frankrijk zag er toen heel anders uit dan nu. Er waren nog niet zoveel grote steden. De meeste Fransen woonden in een dorp. De mensen reisden met paard en wagen, met de fiets of lopend. Er waren nog maar weinig auto's.

Contact met mensen buiten het dorp was dus erg moeilijk. De telefoon was er al wel, maar bijna niemand had een eigen telefoon. Als je iemand ver weg iets wilde vertellen, dan schreef je een brief.

Het duurde vaak wel twee weken voordat die brief aankwam. Als je geluk had, kwam er na een maand antwoord.

In die tijd leefde Pierre. Pierre heeft echt bestaan. Zijn verhaal is opgeschreven door Stewart Ross, een schrijver uit Engeland. Ik heb dat verhaal naverteld in het Nederlands.

Het verhaal gaat over mensen in het leger. Vier rangen worden genoemd (van laag naar hoog): soldaat, korporaal, sergeant, kapitein. De mensen in dit verhaal zijn Frans en hebben dus Franse namen. Die zijn soms lastig te lezen. Ik heb ze een beetje makkelijker gemaakt.

Marian Hoefnagel

Een klein dorp in Frankrijk, juli 1914

Ik sta te wachten aan de zijkant van de bakkerij. Het is pikdonker en doodstil. Dat is ook logisch, want het is bijna drie uur in de nacht. Om drie uur moet ik beginnen met mijn werk in de bakkerij. Ik moet vuur in de ovens maken. Dat moet middenin de nacht gebeuren, omdat brood bakken een paar uur duurt. En de mensen uit het dorp komen al om zeven uur 's morgens brood kopen.

Meestal ben ik te laat op mijn werk. Dan ben ik te lang in bed blijven liggen. Maar vandaag ben ik op tijd! En nu kan ik niet naar binnen, verdomme. De deur zit nog op slot. Straks ga ik aan mijn vader een eigen sleutel vragen voor de bakkerij. Ik ben al veertien! Een eigen sleutel is echt niet gek. Ik zal zeggen dat ik niet in het donker wil wachten op sergeant Delange. Zoals nu.

Sergeant Delange werkt ook in de bakkerij van mijn vader. Hij is de belangrijkste knecht van mijn vader. Vroeger heeft hij in Marokko gevochten in het Franse leger. Daar is hij gewond geraakt aan zijn been.

Sergeant Delange hinkt* nu door het leven. Ik wil net naar de deur van de bakkerij lopen, maar dan hoor ik iets. Snelle voetstappen klinken door de nacht. Wie kan dat zijn? Een dief die snel wegrent?

Ik blijf nog even aan de zijkant van de bakkerij staan. Dan ineens hoor ik geen voetstappen meer. En even later zijn er de langzame, hinkende stappen van Delange.

Delange opent de deur van de bakkerij en doet het licht aan. De klok van de kerktoren slaat drie keer. Ik loop de bakkerij in.

‘Goedemorgen, sergeant Delange’, zeg ik.

‘Goedemorgen, meneer Pierre’, antwoordt de sergeant. ‘U bent mooi op tijd!’

Ik kijk naar de man die in Marokko gewond is geraakt. Hij heeft zweetdruppels op zijn voorhoofd. Alsof hij hard heeft gelopen.

Sergeant Delange is een populaire man in ons dorp. Op een dag hinkte hij het café op het Dorpsplein binnen. Hij had het uniform aan van een Franse soldaat en hij zat vol verhalen.

* Als je hinkt, loop je mank. Eén been loopt goed, het andere niet.

Spannende verhalen, over de strijd in Marokko.
En over de wond aan zijn been, waardoor hij niet
goed meer kan lopen.

‘Als ik die wond niet had, dan zat ik nu nog in het
leger’, zei hij. ‘Ik zou mijn leven geven voor ons
land. *Vive la France**!’

Alle mensen uit het dorp luisteren graag naar
zijn verhalen. De mannen vinden hem dapper.
De vrouwen vinden hem zielig. Iedereen wil altijd
een borrel voor hem kopen in het café.
Niet veel mensen hebben een hekel aan Delange.
Maar ik ben een van die mensen.

* *Vive la France* betekent: Leve Frankrijk.

Pierre vertrouwt het niet

Ik doe wat ik moet doen. Ik maak vuur, ik kneed het deeg, ik bak de broden. Vanaf zeven uur ga ik naar de winkel. Ik help de klanten en maak een praatje met ze. Iedereen heeft het over de oorlog, die misschien komt. Iedereen is bang dat Duitsland een oorlog met Frankrijk gaat beginnen.

Mijn gedachten zijn niet bij het brood, de klanten of de oorlog. Ik denk aan Delange. Ik weet zeker dat hij een bedrieger is en dat hij niet de waarheid zegt. Maar niemand zal mij geloven, als ik dat zeg. Ik ben maar een jongen van veertien. En Delange is een oorlogsheld.

Aan het begin van de middag komt mijn moeder in de winkel. Zij is een prachtige vrouw. Mijn vader heeft geluk met haar. Vijftien jaar jonger dan, zo mooi, zo vrolijk.

Mijn vader was eerder getrouwd met een andere vrouw. Maar zij ging dood tijdens de geboorte van een tweeling. Twee meisjes: Therese en Virginie. Dat zijn mijn zussen dus. Of eigenlijk mijn halfzussen.

Mijn vader bleef tien jaar alleen met Therese en Virginie. En toen trouwde hij met mijn moeder.